

مقایسه اثربخشی برنامه‌های آموزشی مدیریت خشم و تنظیم هیجان بر شناخت اجتماعی، حساسیت به پاداش/تنبیه و رفتارهای خودآسیبی در زندانیان مبتلا به اختلال انفجار خشم متناوب

مهدی غریب پور*، دکتر بهمن اکبری، دکتر عباس ابوالقاسمی،

1398-4-23

هدف پژوهش حاضر مقایسه اثربخشی برنامه‌های آموزشی مدیریت خشم و تنظیم هیجان بر شناخت اجتماعی، حساسیت به پاداش/تنبیه و رفتارهای خودآسیبی در زندانیان مبتلا به اختلال انفجار خشم متناوب بود. این طرح نیمه‌آزمایشی، از نوع پیش‌آزمون-پس‌آزمون چندگروهی بود. جامعه آماری شامل کلیه زندانیان مرد مبتلا به اختلال انفجار خشم متناوب زندان مرکزی رشت بود. نمونه پژوهش 54 زندانی مبتلا به اختلال انفجار خشم متناوب بود که از میان زندانیان دارای اختلال شناسایی و به صورت تصادفی به سه گروه (دو گروه آزمایشی و یک گروه کنترل هر گروه شامل 18 نفر) گمارده شدند. جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه اختلال انفجار خشم متناوب کوکارو و همکاران (2017)، مصاحبه بالینی ساختاریافته، پرسشنامه پردازش اطلاعات اجتماعی-هیجانی کوکارو و همکاران (2009)، مقیاس سیستم‌های فعال‌سازی/بازداری رفتاری کارور و وایت (1994) و پرسشنامه آسیب به خود سانسون و همکاران (1998) استفاده شد. برای گروه‌های آزمایشی، برنامه‌های آموزشی مدیریت خشم و تنظیم هیجان در 8 جلسه 90 دقیقه‌ای برگزار شد؛ در حالی که گروه کنترل مداخله‌ای دریافت نکرد. نتایج تحلیل کوواریانس چند متغیری و تک متغیری نشان داد آموزش‌های مدیریت خشم و تنظیم هیجان توانستند موجب بهبود شناخت اجتماعی، حساسیت به پاداش/تنبیه و رفتارهای خودآسیبی شوند. تنظیم آموزش با مقایسه در خشم مدیریت آموزش داد نشان نیز بنفرونی آزمون نتایج $(P > 0/05)$ هیجان سهم بیشتری در بهبود شناخت اجتماعی دارد؛ اما آموزش تنظیم هیجان نسبت به آموزش مدیریت خشم در بهبود حساسیت به پاداش/تنبیه بهتر عمل کرد $(P \geq 0/05)$. همچنین بین میزان اثربخشی آموزش‌های مدیریت خشم و تنظیم هیجان بر رفتارهای خودآسیبی تفاوت معناداری مشاهده نشد. در هیجان تنظیم و خشم مدیریت آموزش‌های بکارگیری برای ای‌پشتوانه توانمندی نتایج این $(P \leq 0/05)$ کنار سایر آموزش‌های خودمراقبی در زندانیان مبتلا به این اختلال برای پیشگیری از مشکلات رفتاری باشد.

کلمات کلیدی : مدیریت خشم، تنظیم هیجان، شناخت اجتماعی، حساسیت به پاداش و تنبیه، خودآسیبی، اختلال انفجار خشم متناوب

